

Locuștia Redactorului

si
Cancelaria Redactiuniie in
Strada tragatorului [Lă-
vășutoasa], Nr 5.

Articolele nefrancate nu se voru
puti decutu numai de la corespun-
denti regulari ai „Federatiunii.”
Articlii tramisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va est Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune:
Pre trei lune 8 fl. v. a.
Pre siesse luna 6 „ „ „
Pre anulu intregu 12 „ „ „
Pentru Roman'a:
prea. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
„ 6 luna 16 „ = 16 „ „
„ 3 — 8 „ = 8 „ „
Pentru inserțiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. taos'a tim-
brale pentru fiesoc-care publica-
tiune separatu. In loenju deschias
20 cr. de linia
Unu esemplariu costa 10 cr.

Invitare de prenumeratiune

la

„FEDERATIUNEA“

pre triluniulu II (aprilu—ianiu) 1871.

DD. abonati, alu caroru abonamentu espira
la finea triluniului ianuariu-martiu, se binevoiesca
a-si reinnof abonamentele celu multu pana in 8.
aprilu, pentru ca estu-modu respectivii DD. abo-
nati se pota fi feriti de irregularitati in primirea
anuariului, era Administratiunea si Espeditur'a. de
complicatiuni cari provinu d'in intardiatele insi-
nari la abonamentu.

Acei DD. abonati, cari sunt in restantia cu
pretiulu de prenumeratiune, sunt rogati se bine-
voiesca a-si refui socotelele catu mai curundu, pen-
tra ca sum'a restantieloru e mare si administra-
tiunea ingreunata.

Totu una-data ne rogamu, ca DD. abonati se
dature in epistolele de prenumeratiune seu cãtra
semnatele postali cãte una adresa tiparita.

Pretiulu de prenumeratiune e cunoscutu d'in
fruntea foiei.

Administratiunea.

Pest'a, 28/16. martiu, 1871.

Scirile telegrafice d'in dfilele trecute ne asi-
nara despre rastabilirea paci si a ordinei in
Paris, fara a se mai versa de nouu sange. Inse
la fapta situatiunea devine d'in ce in ce mai
critica. Revolutiunea se estinde preste totu Pari-
sulu, si, la casu candu nu se va realisã una com-
planare temporaria intre ea si guvernulu d'in Ver-
sali'a, insurgentii voru fi constrinsi d'in considera-
tiuni de propri'a sustinere, a procede agresiv
contra Versaliei, resiedinti'a guvernulu si a Adu-
narii nationale. Insurectiunea adeca duce lipsa de
bani si se sfiesce inca a si-i procurã pre calea
concesiunii. Totu in asemene pusetiune critica se
afa inse si guvernulu; elu numai pote lasã cursu
liberu lucrurilor, precum a facutu pana acum'a,
si trebue se nesuiesca a veni in posesiunea capi-
tali pre cale pacifica seu prin fortia, ca-ci conti-
nuarea anarcei presente i va nimici si putien'a
autoritate ce o mai possiede, si ca flacar'a insurec-
tiunei, carea s'a ivitu degiã in unele cetãti pro-
vinciale mai mari, inse fu suprimata cu succesu
favorabilu, la adierea anarcei se va preface in
anu incendiu nouu, care nu se va mai potã stinge
sã de usuru ca si pana acum'a.

Generalulu Vinoy insiste pentru actiune, pen-
tru intrebuintiarea fortiei; admiralulu Saisset si a
dissolvatu statulu seu majoru d'in Parisu, si s'a
intorsu la Versali'a, unde a dechiaratu, ca pentru
suprimarea revolutiunei are trebuintia de 300.000
soldati inarmati. Inse, daca ordinea se va potã re-
stabilã fara versare de sange, atunci acest'a trebuie
preferita chiaru si cu pretiulu concessiuniloru mai
mari ce s'ar' face comunei. De altmintrelea spe-
ramu ca betranulu Thiers si guvernulu seu voru
la innaltãmea, misiunei loru, si voru scã su-
prime acestã revolutiune fatala si deplorabile pen-
tru natiunea franceza cu versare de sange catu se
pote mai putiena, accordandu Parisulu si, prin ur-
mare, si celoru a-lalte cetãti mai mari, pre langa
alegere libera a municipalitati si a comandan-
tiloru de garde nationale, si alte concessiuni, pen-
tru ca estu-modu se detraga insurgentiloru si co-
mitetulu loru centralu veri-ce materialu aprin-
detoriu.

Reichstag-ulu nemtiescu d'in Berolinu in cele
trei siedintie ale sale de pana acum'a inca totu n'a
decutu preste formalitati, alegeri si verificarea ale-
giloru. — Ce'a ce se pote asceptã de la acestu
Reichstag in favorulu libertatii, se caracteriseza

pre deplinu prin una dechiaratiune a lui Virchow,
care refusa d'a primi vre-una alegere in acestu
parlamentu „pentru ca aici acum'a, nici in vani-
toriu nu se va potã schimba si ameliorã in sen-
sulu libertatii constitutiunea asié numitului impe-
riu nemtiescu.”

Camera reprezentantiloru d'in Itali'a vota in
siedinti'a sa de la 28. l. c. legea despre unificarea
legiloru in territoriulu venetianu; era senatulu
decise in siedinti'a de la 23. l. c. ca curtea de
cassatiune se remana in Florenti'a si se nu se
transfere la Rom'a. Ministrulu justitiei se opuse
cu tota resolutiunea acestui concludu, inse fara
nici unu resultatu, ca-ci fu in minoritate.

In Roman'a situatiunea devine totu mai in
tortocata. Ministerulu dlui Ionu Ghica si-dede
demisiunea, si domnitoriulu cere dela camera un
ministeriu, in care se pota ave elu perso-
n a le incredere, cu alte cuvinte: camera trebue
se acorde puterea discretionaria, se contribuiesca
ea in-si la intronarea Regimelui personale. Daca
Adunarea ar' refusa aceste cereri, atunci princi-
pele amenintia cu abdicarea. Nu potemu inca scã
conduit'a camerei Romaniei facia de aceste pre-
tensiuni esagerate ale principelui Carlu, dar'
suntemu convinsi, ca ea i va opune unu veto po-
ternicu.

Dlu deputatu Dr. Iosifu Hodosiu, in sie-
dinti'a de asta-di, 28. martiu, a adressatu ur-
matori'a

Interpellatiune dlui ministru de finacie.

D'in diurnale amu cetitu, ca nisce greci d'in
Brasiovu, cari se numescu pre sine „Compania
greca“, si cari manipuleza averea besericei greco-
romane d'in cetate „La Sant'a Treime“ dupa voia
si placu, aceea o vindica dupa arbitriu numai
pentru sine si o usurpeza — acesti greci cu oca-
siunea desdaunarei urbariali au causatu statulu
mari si simftorie daune; fiindu ca dupa cele
duce comuni ati Poian'a si Sambat'a, cari princi-
pele romanu Brancovanu le-a donatu numitei be-
serici, in locu de 20. mli florini desdaunare, au
primitu 400 mli, prin urmare au primitu pre de
duce-ori, ba pre de patru-ori mai multu de catu
au primitu in asemeni impregiurari comunitatea
Brasiovu, care dupa 24 sate a primitu 150 mli
desdaunare, seu natiunea sassa, care dupa 25 sate
tienetorie de cele siepte judetie, a primitu 95 mli
desdaunare.

Se dice ca midi-locitoriulu acestei mari daune
pentru statu ar' fi unu advocatu cu numele
V e r e s, care d'in acea summa enorme ar' fi pri-
mitu de la numitii greci unu onorariu nu mai
putnu de 30.000 fr., si care de vre-o cati-va ani
incocã, totu de la acei greci, si propriamente d'in
averea besericei comune, ce se administra de cãtra
ei dupa arbitriu, ar' primi diurne de cate 20 fr.
la di, cu scopu mai alesu ca in cestiunea litigiõsa
ce este intre romani si greci in privinti'a besericei
la „Sant'a Treime“, in totu chipulu si modulu se
castige opiniunea publica pentru greci.

Se dice mai departe, si despre acest'a amu si
io date sigure, ca cestiunea de desdaunare urba-
riale cu 400 mli fr. pretinsa de greci, este la mi-
nisteriu si ascepta decisiune.

Dupa tote aceste intrebu pre dlu ministru de
finacie:

1) Are dlu ministru personalu sciintia despre
acestã cauza?

Si daca are:

2) Este dlu ministru aplicatu, si ce disposi-
tiuni este aplicatu a face, ca statulu se nu sufera
daune — seu daca daun'a s'ar' fi facutu degiã, ca
statulu se fia completamente desdaunatu?

Pest'a, 1871. martiu 28.

Dr. Ios. Hodosiu
deputatu cercului Bradu,
districtulu Zarandu.

Cestiunea cãlii ferate Stroussberg in Roman'a

Desbaterile camerei a sup'a cestiunii cãlii
ferate Stroussberg s'au inchiaiatu. Majoritatea adu-
nãrii a votatu amendamentulu generalulu Flore-
scu, dupa care DD. Stroussberg, Ambron si Ja-
ques bancheriulu au se fia dati in judecata, pen-
tru-ca refusa platirea cuponelor, er' cele-lalte di-
ferentie intre guvernulu si concessiunari au a se
complanã prin arbitriu.

Acestu amendamentu s'a primitu cu 55 con-
tra 8 voturi, er' amendamentulu dlui Flev'a a
cadiutu cu 52 contra 69 de voturi. — Eta pre
scurtu punctele amendamentulu dlui Flev'a:

„1. Statulu romanu nu este obligatu in nice
unu casu si cãtra nimeni la altu ce-va, decãtu a
asecura concessiuniloru neajunsulu venitulu pâ-
na la 7½ percente la capitalulu nominalu, d'in dñu'a
primirei drumulu de feru, conformu concessiunii;

„2. Fiindu ca concessiunea e lege, guvernulu
este invitatu a observã cu santientia strictã ei
aplicatiune.

„3. Restulu d'in capitalulu in numerariu, pro-
dusu prin vinderea obligatiuniloru de cãtra con-
cesiunari, se se transfera in unu institutu mai
mare de banca si cu mai mari garantie, conformu
concesiunii.

„4. Daca acestã transferare ar' deveni de fap-
tu imposibile, guvernulu se urmasesca pre Ja-
ques, Ambron, Stroussberg si consortii pentru re-
stituirea numerariulu si totu-una data se iã mesure
de ascurare a sup'a averii totoruru ministriloru
insarcinati cu esecutarea legii si cari, prin negli-
gentia si prin lipsa de controlu, au facutu impos-
ibile acestã restituire si au pusu in pericolu asecu-
rantiele statulu pentru terminarea resoului con-
cedatu.

„5. Ministrii respectivi sunt civilmente respun-
sabili pentru ori-ce alte daune, cari aru resultã
pentru plata d'in calcarea legii de concessiune.”

Cu privire la construirea cãlii ferate si la
manipulatiunea obligatiuniloru avemu se amintimu
numai momentele cele mai evidente.

Construirea cãlii preste totu, locomotivele si
vagonele sunt asié de rele, incãtu nu li poti affã
parechia. — Prin acest'a s'a violatu §. 4. alu con-
cesiunii si s'a escatu apoi indata certa intre statu
si concessiunari, carea s'a complanatu in favorulu
statulu prin sup'a arbitriulu prescriu de §. 27.
alu legii de concessiune.

Dlu Stroussberg nu s'a supusu acestei deci-
siuni definitive, si refusa solvirea cuponelor d'in
ianuariu atãtu pentru obligatiunile linieloru ferate
inca neprimate de guvernulu, catu si pentru cele
cascigate cu ajutorulu lui Ambron. Si apoi facia
cu possessorii obligatiuniloru d'in urma elu se
baseza pre impregiurarea, ca guvernulu romanu a
garantatu detentoriloru acestoru obligatiuni 7½
percente interese pre anu. inc-pendu d'in dñu'a
edarei, si ca elu n'are nimicu de a face cu posses-
sorii obligatiuniloru.

Una asemenea dechiaratiune a publicatu
Stroussberg in 7 l. c. curinte in una foia d'in
Berolinu, unde intre altele dice: „Credu, ca am pre-
tensiuni diferite si considerabile la fondulu de con-
struire, respective facia de guvernulu romanu; credu
ca am lucratu ce-va si am implinitu ore cari detorin-
tie, precandu de alta parte guvernulu, dupa a mea
parere, nu si-a implinitu detorinti'a facia cu mine in
mai multe puncte importante. Guvernulu romanu e
de alta parere, si de aici s'au escatu diferentie, cari
inse atingu numai guvernulu si pre mine, si a ca-
roru complanare, pre de una parte, ar' trebui se
procure succurse ulterioare pentru fondulu de con-
struire, seu pre de alta parte, l'ar' potã obligã se
dã guvernulu bani spre dispusetiune pentru plati-
rea intereseloru.”

Numai singuru arbitriulu prescriu prin le-
gea de concessiune pote si este competente se
aplaneze definitivu asemeni diferentie.

Acestã juridictiune, recunoscuta de cãtra am-
bele parti contractante, a statu si stã inca si
asta-di dlui Stroussberg spre dispusetiune, si in

asemeni casuri numai atunci s'ar poté inculpá guvernulu, daca elu si-ar fi permis a lucrá contr'a numitei instantie, ceea ce inse pana acum nu s'a intemplat. Cu tote acestea inse dlu Stroussberg se plange, cá guvernulu nu-si implinesce detorint'ia, si se scapa de detentorii obligatiuniloru, respective de pretendentii cuponelu d'in ianuaru cu garanti'a statulu, lasandu la una parte impregiurarea cea mai ponderosa d'in tota cestiunea, cá adeca conformu concessiunii Stroussberg are sè solvesca cuponele pana la primirea definitiva a linielu construite.

In altu locu Stroussberg, pentru a si rēctificá procederea si tēnut'a, dīce, cá dēs'a schimbare a ministerieloru in Roman'ia l'a impeditu de a poté complaná vre-o cestiune inaintea auctoritati-loru romane, cá cestiunea cálii ferate, carea este atátu de salutaria pentru tiera, a devenitu cestiune de partitu, ér' interesele cálii si ale concessiunari-loru se ignoreza cu totulu, s. a.

Schimbarea dēsa a ministriloru inse n'a impeditu pre jupanulu Stroussberg, de a si asterne gravaminele sale de ori-ce natura si ori candu inaintea arbitriloru, si acēst'a cu atátu mai vertosu, cu cátu tote ministeriele nu numai cá n'au facutu d'in cestiunea cálii ferate cestiune de partitu, ci d'in contr'a au spriginitu pre D. Stroussberg mai multu decátu ar' fi fostu potē obligate a-lu spriginí.

Candu e inse vorb'a de preste una sutá milione franci, cu cari D. Stroussberg, fára nice unu titlu, vrē sē inieie statulu romanu, si afara de acēst'a interesele anuale, cari inca se urca la vre-o cáte-va dieci de milione, atunci cestiunea Stroussberg nu potē fi, decátu una cestiune devietia pentru Roman'ia.

Dlu Stroussberg, care a abusat de incredērea statulu romanu, vine apoi, dupa-ce a vendutu obligatiunile si a delapidatu depositulu, si prin unu ultimatu insolentu dechiara camerei si guvernulu, cá nu platesce cuponele d'in ianuaru, pre de alta parte inse molcomesce si consoleza pre creditoru, cá va intreviní la guvernulu romanu, si i asigura cu averea statulu romanu, carea face unu miliardu si diumetate de franci.

Tote aceste apucature speculatore si de siarlatanu tradeza intentiunile neonestē, pre cari d. Stroussberg le nutresce inca de la primirea concessiunii.

Guvernulu romanu, pre bāsea legii de concessiune, este in dreptu a nu plati cuponele mai inainte de a primi liniēle ferate, si cum cá liniēle nu sunt in stare de a fi primite, acēst'a insu-si dlu Stroussberg o recunoscē.

Resolverea acēstui cestiuni, precum si tote cele-lalte diferentie, depindu acum numai de la verdictulu justitiei si de la judecat'a arbitriloru, se spera inse, cá principii si conti consorti voru avé mai multa onore, decátu Stroussberg, si voru nesú a complaná afacerea pre calea dreptulu.

Camer'a reprezentantiloru Ungariei.

Siedint'ia de la 22. mart. 1871.

Presiedintele Paulu Somssich deschide siedint'ia camerei reprezentantiloru la 9 ore a. m. — Dupa verificarea processulu verbalu alu siedintiei precedente, Colomanu Ghyczy affa cá camer'a nu e completa pentru a poté aduce decisiuni; dreptu-ace'a cere a se cetf numele deputatiloru. Presiedintele numera apoi pre deputatii presinti, si suspinde siedint'ia pre diece minute; la redeschidere invita pre deputatii a se presintá de alta data mai de tempuriu, cá-ci altmintrelea va fi constrinsu a face apelu nominalu.

Stefanu Pavlovics adreza ministrulu de finantie urmatori'a interpellatiune: 1) Adeverata e scirea respandita de diuariele croate, cá in urm'a mai multoru contracte fostulu banu alu Croatiei, b. Levinu Rauch, a incassatu una suma de 91.600 fl., despre cari ar' fi trebuitu sē dēe ratiuciniu, dar' acestu ratiuciniu n'a urmatu neci pana in diu'a de asta-di? Daca e adeverata acēsta scire, potē dlu ministru numerá motivele d'in cari nu s'a facutu ratiuciniulu, si are de cugetu a face pasii necessari ca sē se asigure pretensiunile statulu prin averea mobile si immobile a baronulu Rauch? — Interpellatiunea se va comunicá ministrulu de finantie.

Trecundu-se la ordinea dilei se cetescu a trei-a ora si primescu definitivu proiectele de legi despre conventiunile de statu inchiariate cu Itali'a, Franci'a, Svedi'a-Norvegí'a, despre inmultirea judecatoriloru la tabl'a regesca d'in Pest'a, si despre creditulu suplementariu pentru administratiunea provisoria fiumana d'in anulu 1870. — Se tramitu camerei magnatiloru.

Urmeza apoi desbaterea generala a supr'a proiectulu de lege despre organizare comuneloru.

Alesandru Nehrebekzy, aprobandu votulu virilu, primescē proiectulu d'in cestiune de basa pentru desbaterea speciala.

Intre ace'a b. Ludovicu Nyáry presintá nuntiulu camerei magnatiloru, dupa care magnatii au primitu nemodi-

ficatu proiectulu de lege despre cumperearea galeriei de icone a principelui Eszterházy. — Se va asterne Majestáti Salespre sanctiunare.

Se continua desbaterea generala, si dupa una discutie lunga, la carea participara deputatii Vicentiu Latinovits, Alesandru Gubody, c. Ferdinandu Zichy, Ernestu Simonyi, Paulu Hoffmann, Colomanu Tisza, ministrulu Tóth, Mauritiu Brennerberg, Alesandru Csánády, Beniaminu Guthy, Eduardu Horu si Gustavu Kapp, camer'a, afara de una parte d'in stang'a extrema, acceptá proiectulu de lege de basa pentru desbaterea speciala.

Siedint'ia se inchiaia la 2 ore d. m.

Siedint'ia de la 23. mart. 1871.

Presiedinte: Paulu Somssich. D'in partea guvernulu sunt de facia ministrii: Vilhelmu Tóth, Iosifu Szlávy si Balt. Horváth.

Dupa cetirea si verificarea processulu verbalu alu siedintiei d'in urma, deputatii Acatin Kállay si Michain Kemeny presinta doue petitiuni. cari se trecu la comisiunea petitiunaria.

Dupa ace'a camer'a trece la ordinea dilei: desbaterea speciala a supr'a proiectulu de lege despre organizarea comuneloru. — §-ii 1—22 se admitu parte fára neci una observatiune, parte cu ore-cari modificatiuni stilistice, si cu acēst'a.

Siedint'ia se inchiaia la 2 ore d. m.

Siedint'ia de la 24. mart. 1871.

Presiedinte: Paulu Somssich. D'in partea guvernulu au fostu de facia ministrii: c. Iuliu Andrassy, dr. Teodoru Pauler, Vilhelmu Tóth si Iosifu Szlávy.

Dupa verificarea processulu verbalu alu siedintiei precedente, presiedintele anuncia mai multe petitiuni, cari se transmitu comisiunei petitiunarie d'impreuna cu petitiunile presintate de deputatii Valentinu Császár, Paulu Királyi, Ludovicu Cséry, Iuliu Szepeszy si Andreiu Gaál.

Emericu Huszár pune pre biuroulu camerei raportulu comisiunei centrale despre proiectulu de lege relativu la regularea relatiuniloru urbanare. — Se va tiparí si pune la ordinea dilei.

Dupa ace'a camer'a trece la ordinea dilei si continua desbaterea speciala a supr'a proiectulu de lege despre organizarea comuneloru. — §-ii 23—33 se admitu parte fára observatiune, parte cu ore-si-cari modificari neessentiale.

Cu privire la §-ulu 34, care trateza despre reprezentanti'a comunale, raportorele minoritati, b. Ludovicu Simonyi, propune ca corpulu representativu alu comunei sē consistē d'in alesii comunitatii alegatorie.

Augustu Pulszky combate propunerea minoritati, si pledeza in favorulu testulu comisiunei centrale.

Paulu Móricz, Ales. Kórmendy si Ernestu Simonyi apera amendamentul minoritati comisiunei centrale. — Paulu Hoffmann se dechiara contr'a votulu virilu, cu tote cá acestu-a e multu mai accomodatu in comuna decátu in iurisdictionu.

Gabrielu Lónyá y affa de consecinte cá acei-a, cari au inventatu sistemulu votulu virilu si l'au validatu la reformarea iurisdictioniloru, voiescu sē-lu introduce si in comune. Nu affa inse de consecinte, ca partit'a, carea stá pre bas'a d'in 1848, sē sacrifice prin introducerea votulu virilu marile eluptari d'in anulu 1848, adeca egalitatea de dreptu. Garantiile ordinei si ale administratiunii bune nu trebuiescu cercate in privilegiele singurateceloru clase, ci in lege. In fine dechiara cá acceptēza propunerea minoritati.

Siedint'ia se inchiaia la 2 ore d. m.

Economicu

(Sistemele de agricultura la Romani.)

(Urmare.) *

In urmatoriile sīre vomu aretá, de cátu folosu este, mai vertosu pentru inlesnirea comerului, transformarea bucateloru séu fructeloru in materie cari, in volumu mai micu si in greutate mai putina de cum au fostu in starea lor brutá, au unu pretiu multu mai mare. Spre acestu scopu servescu povárnele (palincariile) cari, precum vomu aretá mai la vale, sunt de mare importantia chiaru si pentru in-florirea agriculturē.

Povárnele séu palincariile sunt desticate a transformá séu a peface bucatele in spiritu (alcoholu); ér' spiritulu se potē cascigá d'in tote materiēle farinose, zaharose si zaharose-fermentatorie, daca aceste se plamadescu, dospescu si apoi sē destileza.

Fruptele séu materiēle farinose, d'in cari economulu nostru potē cascige alcoholu, sunt: a) Cucurudiulu (porumbu, papustoiu); acestu-a contine 62—70 percente farina, si, in proportiune cu cele-lalte frupte, dá celu mai multu spiritu; dupa experientia se dice, cá 7 1/2 pundi cucurudiulu pisatu dau 1 cupa spiritu de 32 grade. b) Secar'a; acēst'a contine 49—59% farina (scrobela); spre a cascigá 1 cupa alcoholu de 32 grade ni

*) Vedi Nr. 22, 23 si 24 ai „Fed.“

trebuiescu 9 pundi secara. Principalulu fruptu, d'in care se cascigá mai mainte spiritulu, érá secar'a, inse de candu a inceputu a se intrebuintia pentru pane, i-s'a urcatu pretulu; in tempulu de facia spiritulu se fabrica mai ales d'in cucurudiu, carele dá celu mai multu. c) Gráulu acestu-a contine 52—65% farina (scrobela) si dá unu spiritu forte bunu, inse a-rare-ori se intrebuintieze spre acestu scopu, cá-ci economulu casciga mai multu, daca lu vint fára d'a-lu peface in alcoholu. d) Ordiulu; acestu are 40—56% farina; 9 1/4 pundi dau 1 cupa spiritu de grade séu 1 2/3 cupe vinu-arsu. Insemnamu, cá ordiulu intrebuintieze spre acestu scopu mai multu numai incoltu si a nume celu cu spiculu cu doue renduri, carele e multu bunu. e) Ovesulu si hris'ca se folosescu spre fabricare de spiritu numai unde lipsescu cele-lalte materii contineu 37—52% farina; 10—11 pundi dau 1 cupa spiritu. f) Baraboii (cartofi, pere séu mere de pament) se folosescu spre fabricare de spiritu in Germani'a si tote tierēle de nordu, in cantitate forte mare, si sunt e mai buni si mai effini spre acestu scopu. Desf contine forte multa apa (100 parti baraboii contineu 72—76% si numai 24—28% substantia, si 100 pundi baraboii contineu numai 16—26% farina), totu-si, mestecati cu ordiulu dau una plamadela egale 80—82% extractu. Este dovedit prin experientia, cá baraboii transformati in spiritu adu mai mare folosu decátu secar'a si alte frupte; asié, de e de pre 1 jugeru (1600 stang. patrati) pamentu se potu cu lege 75 cubule cartofi si d'aci potemu avé 630 cupe spiritu cu 80% alcoholu, pana candu recolt'a de vr'o 9 cubule a cara de pre unu jugeru ni dá numai 175—200 cupe spiritu de ace'a-si calitate. Pentru fabricare a unei cupe (ocá) spiritu de 32 grade alcoholu, debuiescu 23 pundi baraboii, si 1 cubulu baraboii, presupunendu totu-de-un'a cá sunt de calitate buna, ni dá 8—9 cupe spiritu. In urma, amu potē mentioná aci leguminoasele, inse aceste au una rola neinsemnata in fabricare de alcoholu.

Cu materiēle zaharose nu are romanulu de face, pentru-cá i lipsescu cu desavarsire trest'ia de zaharu d'in a carei se se prepara in Indi'a resaritera cunoscutu R h u m; i lipsescu fabricēle de zaharu, de la cari aru potē cascigá sirupu, farimature de zaharu necuratu, melase (drodie cari remanu la fabricare zaharulu d'in napu se sfecte), etc.; in fine, suculu zaharosu de mestecanu si artian inca nu se affa la noi in abundantia d'a se poté intrebuintia spre fabricare de vinu-arsu (rachiu).

D'intre materiēle zaharose-fermentatorie se intrebuintieze spre fabricare de slivovitia (Romani'a-libera: tiuica séu ciuca) mai vertosu pentru noi, in tote tēnuturile muntose, locuite de romani; fortarare-ori si numai in unele regiuni se intrebuintieze spre acestu scopu vinulu slabu; inse rachiulu de drodie (materie ce se asedia la ferberea vinulu pre fundulu butiloru este cunoscutu si placutu nu numai romanulu, ci fortarautu si in comereciu. Cu dorere trebuie sē marturisim de-si pre muntii locuiti de romani se affa smeura multa totu-si putina exploatámu acestu fruptu binecunoscutu, carele dá unu rachiulu de una aroma forte placutu de unu gustu forte deliciosu. Mai sunt inca pe muntii nostri, in cantitati mari, alte frupte, precum: fragele, snépanulu, murele, afinele, etc., d'in cari romanulu s'a incercatu pana acum a trage vr'unu cascigu, pefacundu le in spiritu, pana candu alte natiuni vindu rachiurile fabricate d'in aceste frupte cu pretiuri considerabili.

Tratandu sistemele de agricultura ce cugetámu a mai folositorie Romaniloru in tempulu de facia, nu potē aci scopulu nostru d'a ne ocupá cu de-a-menuntulu de muntulu, cum se transforma diferite bucate séu frupte in alcoholu. Indicámu numai in trectatu, cá pentru produceru spiritulu se receru urmatoriile trei operatiuni: 1) plamadela, prin carea bucatele se transforma in una materia dulce; 2) fermentatiunea (dospirea), prin care plamadela se descompune si asié d'cundu, se cocce, in fára d'a se inacrí séu atietá, ca asié zaharulu séu dulceti ce se desvolta prin acēsta operatiune spontana, sē fia mase apte d'a se peface in spiritu; 3) destilatiunea adeca operatiunea séu lucrarea carea, prin focu, séu dupa inventiunile noue, prin focu si apa, adeca abure, aduce tot mass'a fermentata in ferebere, si asié despartiesce séu alegetu spiritulu de cátra drodie (borhotu, braha) si apa.

(Va urmá.)

Orientele la ordinea dilei.

(Fine.)*

III.

In doue cuvinte vomu resume sinteticulu nostru argumentu.

Ungro-Austri'a a fostu, este si va fi o piedeca in ochu Russiei la realizare proiecteloru sale secularie in Oriente.

Austro-Ungari'a, la rondulu ei, cu musc'a pre caculu sciindu cá bāsea ei la sine a casa in selbategu cu chaosu este fictiunea, nu va potē supportá vecinatate atletulu nordicu la gurele Dunarei, care i-ar' dá domniat Pontului si a Deltei, si pre de o parte i-ar' deschide cale

*) Vedi Nr. trecutulu alu „Federat.“

spre Bosforu, éra pre de alt'a l'ar' pune in contactu immediatu cu elementele centrifugale ale imperiului s'eu, simpatice Rusiei, fiindu tradate de Austria si maltratate de Magiari.

Remane dar' in vederea, cá consideratiuni de asemenea natura voru prevalá in consiliile acestoru doue rivale seculare, si pericolulu nu ni pote veni d'in aceste p'arti.

Dumnezeu — dicea marele Richelieu — parasese adesea pre regi si forte raru pre popore.

In mai multe ronduri acestu adeveru s'a confirmatu mai alesu in privint'a-ne.

Volume intrege de proiecte, attentatore la essistint'a nostra, ni spunu cá ceea-ce a fostu imposibilu in alti timp'i, mai critici d'in multe respecte, nu pote fi asta-di posibilu, candu poporele au o vointia, de care Europ'a regilor cauta s'è tiena comtu, asta-di candu modernulu Robespierre dela Nawa*) s'eu Agamemnonele Europei se serva si elu de ressortulu acelu sacru principiu, care a facutu unitatea Italiei si a Germaniei, invocandu suveranitatea lui contra Unitatea Slava; asta-di, in fine, candu domni'a Absburgiloru si Arpadianiloru in millenariulu imperiu se lepra la sine pentru essistint'a fictiunii sale!

Spre a lamuri mai bine si a poté precisá situatiunea nostra, spre a ne familiarisá cu o cauza de celu mai vitalu interesu pentru noi, promitemu amiciloru si lectoriloru acestu diaru a essaminá urias'a si gingasi'a cestione asié disa Orientalu, in sperantia de a le demonstrá, cá bun'a intielogere intre rapitori va fi si de asta-data imposibila, si cá noi vomu detorj' salvarea nostra in mare parte, chiaru in acestu secolu alu coruptiunii si alu minciuniloru, nesatiului si perfidiei, atátu de caracteristice si naturale la hotii d'in codru ca si la hotii d'in palate.

Articolii nostri Situatiunea si Pontulu, publicati in Columna, erau meniti a servi ca o mica introducere in acetu ingrata lucrare; dicemu ingrata, cá-ci ea ne-a silitu si ne va sili a semnalá reulu internu prin chiaru subordonarea affectiuniloru nostre, ce ne lega de persone, si infuinti si stimabile, dar' in multe privintie respunditorie de ranele, ce consumma si slabescu in progressiune corpulu nationalu.

Ranele se voru cicatrísá, valoarea nostra nu se va perde, dar' intr'unu gradu scadiutu ea nu va poté luptá cu aceea-si efficacitate contra torturintelu ce se aventa spre noi.

Daca cerulu va voi cu tote acestea, ca Roman'a s'è se inarmede cu virtutile proprie gintii sale; daca concordia va uni pre toti filii terrei intr'o puternica falanga, unde infuriate ale torturintelu, intimpinandu resistint'a d'in alti timp'i, se voru intorce la sorginte prin refluxulu isibirii si voru inundá, voru devastá pre aci ce au pornitu talarile spre noi!

IV.

Revenindu la subiectulu nostru, ne vomu incercá s'è d'amu o slaba proba, fia si pentru o momentana liniscire, despre adeverulu premisié consolatiuni.

Lectorii nostri si-voru reaminá fára difficultate, si noi facemu appellu in acestu punctu la memori'a istoriciloru romani, famosulu proiectu alu abbatelui Piatoli „De regeneratiunea Europei“, d'in 1804, patronatu de Rusia: elu a fostu multu desbatutu in consiliulu Santei Aliantia, dar' in fine respinsu, cu tote avantajele ce offeria si Prussiei, si Austriei, si Rusiei, si Italiei.

Bas'a acelu proiectu era pentru apusu principiulu nationalitatii, cá-ci unia Spania cu Portugalia, constituia o Italia federativa divisa in trei corpuri, puneá temelia Unitatii Germane cu escluderea Austriei si a Prussiei, indemnisá pre Austria pentru perderle in Italia si Germania prin Moldo-Romania, si pre Rusia prin provinciele Poloniei, constituite intr'unu regatu.

Occidintele s'a regulatu cu ore-cari preschimbári „mutatis mutandis“ dupe acellu proiectu. Unitatea germana si Italia, la cari avia Piatoli, s'au realizatu; dar' ceea-ce credemu cá a radica cu difficultati in sinulu Sacro-santulu Consiliu d'in 1815, a fostu secund'a parte: ea ne concerna in modu directu.

Prussia renuncia-va asta-di la Pomerania si Posena, primindu in schimbu provinciele austro-germane?

Ceea ce transpira in press'a prussa, ceea ce a allaratu pre publicistii si politici nordulu slavu, sunt proiectele germane a supr'a provinciiloru ostice, incorporate Rusiei prin dreptulu celui mai forte, puntulu sensibilu alu nordulu Achilles; sunt in secundulu ordinu reclamele Germaniei in privint'a Deltei.

Austria primí-va a i se face o bresia in anim'a imperiului prin cessiunea Galitiei pre sem'a Rusiei?

Acéta cessiune pune in pericolu sudulu si nordulu Austro-Ungariei.

Rusia tradá-va Orientelu in man'a Austro-Ungariei pentru o compensatiune in Galit'a, pre care si-o pote lua in totu momentulu prin reinfintiarea regatulu polonu sub dinasti'a sa?

Precum vedemu, respunsulu la tote aceste intrebári are o mare iniriure a supr'a respunsulu, ce ni se cere la prim'a intrebare: instrainarea Romaniei.

*) Germanulu russiatu Herzen numia pre tiarii Rusiei Robespierii Nordulu.

Sunt multe si puternice cuvinte, cari ni permitu a presupune celu putienu, cá motivele si ratiunile de la 1815 pentru inlaturarea espusulu proiectu sunt si asta-di tote in peru.

Cum?

Austro-Ungaria se turmenta si se revolta la ideea unui statu independentu romanu, limitofu cu puterniculu imperiu, protestandu susu si tare prin pressa si note diplomatice contra veri-carui attentatu la integritatea Turciei, — si va primi ca inlocuirea Romaniei prin colossulu de la Nordu, inaintarea acestu colosu cu unu singuru pasu spre confinele imperiului?!

Cum?

Rusia protesta prin Ignatieff despre amici'a cea mai desinteresata pentru Turcia, si-essaura totu dictionariulu diplomaticu pentru a incheia unu amaru politicu cu marele Padischah alu Islamului, punendu tota forti'a elocintei pentru a-i demonstrá si a-lu face s'è intieléga cá nici o alta putere afara de Rusia nu-i porta unu interesu pana la abnegatiune, — si va suferi ea o esplosiune in beneficiulu Austriei?

Rusia, gelosa de o Romania independenta, se va impacá ea cu concistele austro-ungare in Oriente, permittendu Absburgiloru s'è radice o flore, pre care n'o pote ea inasa-si rumpe?

Suntemu intr'unu labirintu de controversa, dar' nu vomu poté admite, cá solutiunea se va termina cu anesarea Romaniei, fia la Austro-Ungaria, fia la Bussia.

O cucerire d'in partea Austriei, ajutata de Prussia, nu pote fi o combinatiune serioasa, cu atátu mai multa cá nu s'ar' face fára conventulu Rusiei.

Ne-amu abtenuu d'in adinsu a consultá interesese Angliei si vederile Italiei de asta-di si a Franciei de mane; a caroru voce va avé unu resunetu pre cátu de slabu; de asemenea ne-amu feritu pentru asta-data a tiené comtu de suveran'a vointia, de simpatiele si resentimentele poporeloru respective, de o posibila unire a loru in momentele supreme pentru o actiune comuna.

Amu mersu cu rezervele nostre pana a ignorá incurcaturele si difficultatile domestice, si ale Austro-Ungariei, si ale puternicei Rusiei; dar' nu vomu poté trece cu aceea-si rapiditate pre semificativele incredintári d'in partea cancellariulu Bismarck, care ne-a spus fára reserve: „cá fia care tiera este destinata preste putienu a avé destulu cu afacerile sale particulare!“

Ca s'è ni potemu face o ideea clara despre neseriositatea aliantiei austro-prusse, ni permittemu a reproduce sentint'a inspiratulu publicistu prusso-germanu Müller, pronunziata asupra imperiulu Absburgiloru ca ploconu de anulu nou 1871: „Austria, — dice diariulu „Germania“ — a avutu ratiune d'a essiste ca imperiu; differentele ei terre'si popore s'au potutu tiené pan'acum sub scutulu si autoritatea imperatié; asta-di inse candu adeverat'a imperatia este la Germania, Austria nu mai are ratiune d'a essiste.“

Prussia nu-si schimba politic'a presté nópte!

Remane Turcia.

Erditulu St. Marc-Girardain, essaminandu elementele vitalitatii ottomane, dice: in secolulu alu XVI. Turcia posedá Bosforulu si Constantinople pre-reu pentru Europ'a; asta-di nu este unu meritulu pentru Turcia posesiunea, cá-ci nu pote s'è apere prin ea inasa-si positiunea, care n'o serva nici decum.“

Nu mai intrebamu, daca ne pote amenintá vre-o invasiune d'in acetu parte; dar' ne vomu sili a essaminá:

Care pote fi sortea ei inasa-si?

Mediculu curantu dela Marea-Ingheziata i va poté insufia foculu lui Prometeu?

Agitatiunea lui Beust-Andrassy;

Sentimentalismulu Rusiei si amorulu ei politicu cu Turcia;

Conferintiele dela Londra;

Pontulu si Delta;

Ni spunu cá perdéu'a s'a radica cu si cá Cestiuena Oriintelu este la ordinea d'lei!

(„Columna I. Tr.“)

V. Maniu.

Suntemu rogati a publicá urmatori'a provocatiune:

In ver'a anulu trecutulu s'a facutu colecte de bani in favorea orfaniloru aceluor viclime romane, cari au cadutu pre stradele opidulu „Tasna d“ cu ocaziunea alegerii de deputatu d'in primaver'a anulu 1870. — Ce s'a facutu cu ofertele d'in cestiuena, — nu scimu. — Deci pre stimatulu Domnu colectante e rogatu, ca s'è bine-voiesca a dá socotela publica, publicandu si list'a marinimosiloru contribuenti.

Dersid'a-Mica, in 22. martiu 1871.

Gabrielu Cordislu,
invetiatoriu romanu.

VARIETATI.

*(Una fapta patriotica.) Musicu, d'in omu de afaceri alu macedono-romanulu Sina, ajunge la rondulu s'eu, dupa o munca de unu vécu de omu, unu bogatu. Elu nu primise de la natiunea sa nici educatiunea,

nici avantajele materiale, si totu-si nu uitá de detori'a sa, d'a secundá d'in tote poterile sale desvoltarea gintei sale. Prin testamentulu s'eu, elu lasá legaturi de 32 mii galbeni pentru respandirea instructiunii in mass'a poporulu romanu, d'intre cari 28 mii pentru romanii, nationalii s'ei de suferintie-Macedoni, si 4000 pentru Romanii liberi; éra sarcin'a punerei in aplicare a supremelor sale vointie, o lasa acestoru d'in urma. — In speciale éta patriotica fapta a lui Musicu:

Testamentu.

Acést'a este cea d'in urma a mea vointia care se va pastrá intoamai fiindu-cá este conformu cu legea.

Am doi copii cari au acelu-a-si dreptu la mostenire, si anume George si Alessandrin'a.

Lasu fiului meu George partea mea de care dispunu dupa lege, care se va lamuri in diu'a mortii mele, fára a fi numitulu silitu a dá curentu si socotela la nimeni, indetorindu-se la obligatiunile urmatorie:

Lasu s'è se deé mumei mele Calin'a, cátu va traí, cáte patru sute galbeni austriaci, pre fia-care anu, in doue castiri regulatu pre fia-care anu.

Lasu doue mii galbeni, spre a se cladí unu pensionatu de fete la Vlaziis in Macedoni'a, si afara d'in aretat'a suma le inzestrezu cu alti siese mii galbeni austriaci, d'in venitulu caror'a s'è se intretiena acestu pensionatu si d'in diu'a mortii mele in cursu de patru ani s'è faca acestu pensionatu si s'è-lu inzestrezu.

Lasu cincii mii galbeni austriaci spre a se cladí o scola de baieti la Bitolla, in Macedoni'a, pre care scola o inzestrezu cu cincii-spre-diece mii galbeni austriaci, d'in alu caroru-a venitulu s'è se intretiena, acetu scola; éra acetu scola se va cladí si inzestrá dupa patru-spre-diece ani d'in diu'a mortii mele.

Lasu la universitatea d'in Bucuresti patru mii galbeni austriaci, cari se voru depune pentru totu-de-un'a la visteria cu procentu, d'in cari se voru intretiené doui tineri pentru trei ani de diu'e in universitatile d'in Europ'a, tramisi spre a studiá si a se perfectuná la o sciintia; éra acesti tineri se voru alege d'in cei mai seraci copii, cari au terminatu cursulu de o sciintia la universitatea d'in Bucuresti si cari se voru areta mai capabili la concursulu ce se va face pentru acestu sferitu, si acet'a s'è se puna in lucrare dupa siese ani de la incetarea mea d'in vietia.

Sumele de mai sus, prin cari se inzestrezu pentru a loru sustinere scolele d'in Macedoni'a, se voru intrebuintia pentru cumperarea unei moste, s'eu s'è se deé cu dobenda pre bunurile guvernului spre mai buna sigurantia; pana se va gasi o moste de cumperatu, alu carei-a venitulu se va tramite ca s'è se imparta cu analogia la fia-care scola d'in Macedoni'a, dupa cum aretu mai susu.

(Semnatu). D. Musicu.

*(Regule economice.) Daca s'ar observá cu strictetia urmatoriele regule, la mulsulu vacelorú s'eu alu biboltilorú s'ar poté casciga de regula cincii percente lapte pre fia-care di, ba in unele casuri si mai multu, adeca: 1. Vacele s'eu biboltilie se nu se mène iute s'eu se se alerge nici candu se mène, nici candu se aduc de la pasiune. 2. S'è se mulga cu acuratetia in acelea-si intervale de timp'u. 3. Femee se se arete in tempulu musulu cátu se pote de amicabile cátra vaca s'eu bibolitia. 4. S'è mulga cátu se pote mai iute si fára intrerumpere. 5. Femee, dupa-ge s'a apucatu de mulsu, s'è nu vorbesca, ba nici s'è nu cugete despre alte lucruri. 6. S'è netediesca vac'a s'eu bibolitia si s'è-i vorbesca amicabile, candu se apropia s'eu se departeza de ea. Cu cátu se areta cine-va mai amicabile, cu atátu laptele curge mai bine. — Cum stá inse lucrulu in praca? — 1. Daca vac'a s'eu bibolitia nu stá la mulsu, se duce barbatulu, servitorulu, s'eu altu ore-cine, si o face de frica s'è sté. 2. Demaneti'a se mulge candu canta rundnic'a, ér' ser'a candu sbora lilicii, adeca una diumetate de di de 15, cea-lalta de 9 ore. 3. In locu de bine-ventare, nu a rare-ori primese biet'a vaca s'eu bibolitia una lovitura cu scaunulu de mulsu, dupa cum adeca econom'a s'eu servitorea este dispusa. 4. Incepe apoi a mulge incetu, fára grige si cu dese intrerumperi. 5. Discureza si ride, daca are cu cine, si a dese-ori nu observa, cá mulge giosu in locu s'è mulga in vassu. 6. Bietulu animalu este totu cu frica in spate pana ce dureza mulsulu si, in fine, primese, dreptu multumita, si una imbolidura in coste. — Astufeliu perde econom'a celu pucinu cincii percente lapte pre fia-care di.

*(Cetim in „Romanulu“ de la 11/23 martiu), cá in siedint'a de la 9/21 martiu a Camerei Romaniei s'au cetitu demissionile dloru Ionu Brateanu si G. M. Ghica, cari depunu mandatulu loru de deputatu. Adunarea, dupa usulu consacratu, a otaritu a se invitá deputatii demissionari se-si reidé loculu in Representatiunea nationala.

*(Bibliografia.) A esitu de sub tipariu, intr'unu volumenu formatu mare, de 300 pagine, unu opu de mare interesu pentru studintii d'in clasele superioare pentru ori-ce persóna care se ocupa cu literale; titlulu acestu opu este: „Tablou sinoptic“ s'eu „Espunere comparativa de tóte religiiunile pamentulu, considerate in dogmele, in morala si in cultulu loru.“ — Extractu d'in cártile originale cari servescu de asa li

diferite credințe, precum: Pentateucul, Cele patru evanghelii, Coranul, Veidams, Chou-King, Zend-Avesta, Edda, Voluspa, etc., ca una introducere a supra cauzelor revoluțiilor religioase, de A. de Maizières, autorul mai multor opere premiate de academiile Franței, traduse d'in limb'a franceza și elena de P. M. Georgescu.

„Romanul.”

* (Unu casu orribil) s'a pertractatu in 14. l. c. inaintea tribunalului criminalulu d'in comitatulu Bichisiului. La terglu d'in Gion'a d'in anulu trecut, unu cersietori miseru, in etate de 14 ani, atrase atentiunea unui commissariu de securitate. Dar' fiindu-că nefericitulu nu potea vorbi, ca respunsu la întrebările ce i s'au pus, scrisse pre una bucata de papiru: „Numele meu e Colomanu Maczálék, sum nascutu in comun'a Szarvas și sum mutu și schiopu, de ora-ce la terglu d'in Mező-Tur nisce cersietori mi-au taiatu limb'a și mi-au intiepatu pitorele cu unu cuiu de feru.” Commissariulu luă apoi baietulu cu sine și lu-portă prin terglu, in sperantia, de a dá de urm'a auctoriloru acestui faptu infortoriu. Acést'a i si succese, că-ci auctorii fure aflati in person'a unui soldatu quitatu, orbu, și a unei femei schilave. Acesti-a furara la terglu mentiuatulu nisce lucruri si fure vedinti de acestu baietu. La inceputu i promiseră bani, ca sè nu-i tradeze, dupa aceea se cogetara la altu mediu-locu, i taiara limb'a cu unu cutitesu și i mutilara membrele. — Tribunalulu i judecă la 6—8 ani carcere grea.

* (Sasii tineri și betrani.) Dupa una desbatere infocata și de patru d'ile de lunga, universitatea sascesca d'in Sabiu a respinsu proiectulu despre legea municipale alu minorității sasiloru betrani și a primitu proiectulu sasiloru tineri, care, se intielege, nu este necompatibilu cu legile unguresci de statu.

* (Nenorocire.) Cu ocaziunea transportării soldatiloru francesi, internati in Elvetia, unu trenu a intratu d'in nebagare de sema pre sine false și astu-feliu, in noaptea de 23. spre 22. martiu, s'a lovit la Colombier cu unu altu trenu cu povara; 22 fetiori, cari scapasera de glontiele inimicului, devenira victimele acestei fatalități, ér' 72 fure mai greu sèu mai usioru vulnerati.

* (Unu cavaleru de industria.) In unu omnibus, care venia, joi in 23 l. c., d'in Bud'a spre Pest'a, intre doue dame siedeá unu tineru forte elegantu imbracutu care, prin discursulu, manierele, și portarea sa procurá vecineloru sale una petrecere forte placuta. La capulu podului de cátra Bud'a inse cavalerulu se radică d'in mediu-loculu dameloru, se recomandá și se dede josu d'in caru. Ambele dame regretara acést'a perdere; ajungundu inse pre produ, un'a d'intre d'inselu observá, că i lipsesce portmoneiulu (punga mica de mana), cea-lalta cantá indata dupa portfoiulu cu paralele, pre care d'in norocire lu și afia, dar' nu fara spaima observá, că lantiulu de la orologiu i aterna in aeru și că orologiuulu a disparutu. Ambele dame se reintorsera indata in Bud'a, dar', pre langa tote incercările, n'au avutu norocirea de a mai dá facia cu cavalerulu.

(Rectificare.) Onor. Domnule Redactoru! Tote câte am scrisu in nr. 118 alu „Federatiunei” d'in anulu trecut, lun'a lui novembre, despre parintele Manasiu Prodanu, le sustienu, ve rogu inse ca pasulu urmatoriu: „Dupa-ce s'a chirotonitu de preutu a inceputu a bate și a maltratá pre tatalu sèu pana ce si-a datu sufletulu in manile creatoriului”, sè se rectifice así: „Dupa-ce s'a facutu preutu a inceputu a bate pre tatalu sèu, care d'in caus'a acést'a a fostu totu machnitu pana-ce si-a datu sufletulu in manile creatoriului.” — Teutisiu, 22. martiu 1871. — E. S.

Sciri electrice.

Berolinu, 23. martiu. De presiedinte alu Reichstag-ului s'a alesu Simson, ér' de vice presiedinti: Hohenlohe și Webser.

Bucuresci, 23. martiu. Ieri ser'a, cu ocaziunea serbarei de pace. arangiate de nemti in onorea d'ilei natale a țiarului Vilhelmu se intimplara demonstratiuni seriose d'in partea poporului. Cu tote că localulu festivității erá incungiuatulu de ostasi, turburarea durá totu-si neimpedecata de la 8 ore pana dupa mediulu noptii. Milit'a nu facu inse intrebuintiare de arme. Nemtii se ferira de ori-ce provocare. Vulnerari inca se intimplara in tumultu.

Versalia, 23. martiu. Situatiunea e forte expansiva. Poterea executiva negociéza cu belliducii nemtiesci in privinti'a suprimerei resolutiunii. In corpulu legelativu se observa una descompunere orribile. Pot-rea lui Thiers a supra Adunării e clatinata.

Bordeaux, 24. martiu. Se d'ice că in St. Etienne inca a eruptu revolutiunea.

Brusella, 24. martiu. Caletorii d'in Parisu spunu, că cetatea se mai pote parasí numai pre la gar'a călii ferate de nordu; celelalte gare sunt inchise.

Brusella, 24. martiu. St. Denis-ulu e ocupatu de 50 000 nemti. Generalulu Schlottheim a dechiaratu comitetulu centralu, că nemtii voru remané passivi, inse indata ce miscarea d'in Parisu va luá una directiune inimica contra nemtiloru, ei voru reincepe ostilitățile; comitetulu centralu i a respunsu, că miscarea parisiána e eschisivu municipala și că condițiunile de pace voru fi respectate.

Berolinu, 24. martiu. Principele de corona primu ordinu a stá gat'a pentru a merge in Franca, și a luá comand'a a supra armatei imperiale in loculu țiarului. Principele Fridericu Carolu, Blumenthal, pote și Moltke voru plecá mane in Franca.

Geneva, 24. martiu. Caletorii spunu: Gardele nationale d'in suburbiele Lyonului au ocupatu forturile Croix-rouge și Guillotières; armat'a fraternizeza cu insurgentii, cari au ocupatu primari'a și radica batterie.

Geneva, 24. martiu. Se comunica d'in Lyon: Ricciotti Garibaldi primu comand'a suprema a supra insurgentiloru, cari se fortifica in hotel de Ville, și inaintea carui-a sunt postate tunuri; prefectulu e inca totu prinsu. Una parte a gardei nationale și trupele generalului Carousard provocara pre insurgenti a parasi otelulu, că ci la d'in contra mane va urmá ataculu. — Se telegrafeza d'in Marsilia cu datulu 23. l. c.: Una parte a gardei nationale sub conducerea unui delegatu alu comitetulu centralu d'in Parisu ocupá prefectura; prefectulu și auctoritățile s'au arestatu. Insurgentii nu intimpinara pana acum'a neci una resistintia.

Florentia, 24. martiu. Aici s'a latitu faim'a că Garibaldi s'a dusu d'in Caprer'a la Parisu, pentru a formá unu triumviratu cu Gambetta și Victoru Hugo.

Bucuresci, 24. martiu. Ionu Ghica comunicá corpuriloru legelative repasfrea cabinetului. Acést'a comunicare fu primita de camera cu compatimire, éra de senatu cu indestulare. Noulu cabinetu s'a compusu estu-modu: Lascaru Catargiu presiedintele cabinetului, Costaforu ministru de esterne, generalulu Telu ministru de resbelu, Mavrogheni de financia și Nicolau Cretulescu (nu se scie inca pentru care departementu.) Ordinea nu s'a mai conturbatu.

Constantinopole, 24. martiu. S'a decisu a se inarmá cu mitraileuse intrég'a flota. Statulu majoru se va reformá și in vér'a venitoria voru avé a se infintiá mai multe tabere de exercitiu.

Marsilia, 24. martiu, sér'a. In Marsilia s'a publicatu comun'a; se d'ice că prefectulu, generalulu și primariulu sunt arestati. Miscarea a urmatu fara disordine și versare de sange. — Una proclamatiune a guvernului provisoriu e moderata și a facutu impressiune buna. Cetatea e consternata, inse liniscita; lucrările se continua.

Geneva, 25. martiu. „Diariulu de Geneva” comunica d'in Lyon cu datulu 23. martiu: Gardele nationale revoltatorie alesera unu comitetu d'in 14 membri, sub presiedinti'a lui Crestin, care inse demisiuná numai decátu. Comitetulu emise una proclamatiune, prin care se anuncia una éra noua, usiurarea contributiunei, etc. 21 siefi de batalione și 4 comandanti decisera a spriginí consiliulu municipalu. Generalu Capelot s'a numitu siefu alu gardei nationale. Elu emise una somatiune cátra insurgenti ca sè parasesca edificiulu municipalității pana in 24. martiu, la média-di. Generalulu Crousaz se afla cu trupele in Perrache; inse pana acum'a nu s'a intimplatu neci unu conflictu. Insurgentii numira pre Ricciotti Garibaldi de comandante.

Versalia, 25. martiu. Thiers emise urmatoriulu cerculariu cátra prefecti, sub-prefecti, procurorii generali, și cátra auctoritățile militare și civile: „Ordinea fu sustienuta in cea mai mare parte a Franței, și in Lyon s'a restituitu de nouu. In Parisu partit'a ordinei impune partitei insurectiunarie. Se observa ore-si-care restabilire a liniscei, ce'a ce are a se multumi interventiunei primariloru. Armat'a d'in Versalia e provieduta cu tote cele de trebuintia, și se intaresece pre tota

dfu'a. Ieri a sositu cavalleria numerosa. Toti comandantii concediati ai armatei se reintorcu și intrerumpere și si-oteru guvernului servitiile lor. Adunarea nationala se intrunesce in tota dfu'a ea e un'a cu guvernulu. Nu potemu sfatuf poporatiunei alta-ce decátu linisce. Moderatiunea resolutiunea firma d'a sustiené ordinea voru salu republic'a, carea e periclitata numai prin anarcia. — Picard emise unu cerculariu cátra prefecti, care se d'ice: Guvernulu a intielesu pre cale telegrafica, că in Lyon éra e restabilita ordinea. Insurgentii au parasitu edificiulu municipalității totu así s'a intimplatu și in St. Etienne. Comitetulu centralu o parasitu pre tote dfu'a de unu numeru mare de garde nationale, inse si-continú activitatea prin mesure fortiate și escedári.

Bucuresci, 26. martiu. S'a formatu unu cabinetu nou (a se vedé scirea electrica de masusu); acestu-a comunicá camerei, că principel cere dictatura (seracu!) că-ci altmintrele abdicat. Siedinti'a camerei fu forte agomotosa; s'a intimplatu demonstratiuni contra nemtiloru. — S'au consignatu truppe.

Berolinu, 26. martiu. Comisiunea de adresa a Reichstag-ului desbatu asta-di unu proiectu de adresa, compusu de tote fractiunile, și mane lu va presintá plenului. Tiarulu primu asta-di pre reprezentantii Austriei, Ispaniei și Italiei cari i presintara felicitările suveraniloru lor pentru prirea titlului de țiaru.

Parisu, 26. martiu. Comitetulu votu cu unanimitate urgenti'a eliberării generalului Chanzy. Unu manifestu alu primariloru d'in arondissemintulu alu doue-diecele cere sustienerea autonomiei comunale contra ingerintiei arbitrarie a auctoritătiloru politice, și nu voiesce in Parisu alta armata de cátu gard'a nationale.

Parisu, 26. martiu, la média-di. Aici domnesce linisce perfecta. Alegerile se incepura asta-di demanetia; numerulu votantiloru e neinsemnatu.

Parisu, 26. martiu. Diariulu „National” comunica, că rescol'a d'in Algeri'a a luatulu cele mai mari dimensiuni, și se estinde de la confinele marocane pana la cele tunesice. — Auctoritățile ceru 80,000 fetiori pentru suprimerea rescolei.

Bucuresci, 26. martiu. Noulu ministeriu consiste mare parte d'in contrari ai principelui și pare a fi resolutu a nu recunosece obligatiunea solvirei cuponelor, și voiesce a traspune cestiunea pre terenu judiciariu.

Berolinu, 26. martiu. Dupa una scire d'in Parisu Gambetta se afla in Ispania. In primari'a parisiána s'a publicatu, că fiasce-care lotru se va impuscá. Lui Rothschild i s'a impusu de nouu una contributiune de doue milioane franci. Fortaretia Bitsch fu ocupata in 23. l. c. de trupele nemtiesci.

Parisu, 26. martiu. Asta di se incepura alegerile municipale, resultatulu caroru-a e favoritoriu și promite restituierea ordinei. — Comitetulu centralu ordiná arestarea mai multoru jurnalisti.

Viena, 27. martiu. Diariulu „Montagsrevue” comunica d'in Bucuresci, că acolo s'a datu de urm'a unei noue revolte militare; erumperea se accepta in totu momentulu.

Cracovia, 27. martiu. In Saybusch se intimplara alalta-ieri escesse mari contra gidaniloru; trebuí sè se acuire militia. S'a intimplatu un casu de morte și mai multe vulnerari.

Parisu, 27. martiu. De candu a publicatu Saisset că fiasce-care gardistu nationalu primesce pre tota dfu'a unu francu și diumetate, numerulu aderintiloru cresce. — Comitetulu d'ice in una proclamatiune: In momentulu candu se voru terminá alegerile, trebue sè ne retragemu de pre binna. — Se d'ice că comitetulu a condamnatu la morte pre doue-dieci de gardisti nationali.

Burs'a de Viena de la 27. martiu 1871.

5%, metall.	58.35	Londra	124.49
Imprim. nat.	68.—	Argintu	122.75
Sorti d'in 1860	95.80	Galbenu	5.87
Act. de banca	727.—	Napoleond'or	9.96
Act. inst. cred.	267.70		

Propriet., edit. și red. respundiet.: ALES. ROMANU.